

"Kdo je Tito?" Pomemben uredniški članek v listu "New York Post"

Vplivni list "New York Post" je objavil v ponedeljek 27. decembra naslednji uredniški članek:

Mnogo ljudi, ki niso nikdar imeli navade, da bi se udajali brezmišelnim iluzijam, prihajajo do zaključka, prav kakor Louis Adamič, da bi maršal Tito izšel iz te vojne kot eden najvažnejših evropskih voditeljev.

Njegovemu glavnemu stanu, ki se nahaja nekje v jugoslovanskih gorah, sta že pridruženi vojaški misiji Velike Britanije in Zedinjenih držav. Na poti tja se nahaja tudi ruska vojaška misija.

Tito je v Jugoslaviji vpostavljal vladno, ki posedaja vse lastnosti suverenosti, in kakor se poročila, je sporočil kralju Petru in njegovi zamejni vladi, da ostanejo zunaj, dokler jih ljudstvo ne pokliče nazaj.

Mnogo ljudi, ki so se v prošlosti udajali političnim iluzijam, je vsled tega razjarjenih. Opozarjajo, da je vlada kralja Petra še vedno priznana kot legitimna vlada Jugoslavije od strani Britanije, Amerike in drugih vlad Združenih narodov.

Ogorčeno izjavljajo, da je Tito komunist, in hočejo vedeti, kdo je ta Tito, ki je nenadoma postal tako velik.

Ljudstvo je našlo odgovor

Odgovor je čisto preprost. Tito je nekdo, čigar pravo ime je Josip Brozović, in živ krst bi danes ne vedel zanj, ako bi ne bila ogromna večina ljudstva v Jugoslaviji, ne glede na versko ali politično prepričanje, pripravljena nuditi mu svojo navdušenost in udano podporo, in ako bi ne bila rastoča armada, ki danes šteje 250.000 bojnikov, pri volji slediti mu skozi desperatno vrsto kampanj.

Na kratko povedano, Tito je fenomenalen produkt dinamične volje enega ljudstva za osvoboditev in prostost. Jugoslovansko ljudstvo je pred dvema letoma iskalo vodstva. Tito ga jim je dal. Stvar je v resnici čisto enostavna.

Naj tisti, ki se danes izražajo obžalovanje nad tem vodstvom, pomislijo nazaj in se vprašajo, kakšno vodstvo smo mi in Angličje nudili kot alternativo. Bilo je seveda vodstvo kralja Petra in njegovih ministrov, ki so v razkošju živeli v Londonu, in nam pošiljali poročila o generatu Mihajloviću.

Naloga gen. Mihajlovića je bila, da s silo zatre "nevarna politična gibanja", in predvsem pa, da pripravi in ohrani svoje sile za dan, ko bodo prišli zavzemniki in prinesli odrešitev.

To je bilo vodstvo, katero se je nudilo narodu, ki se ni bal ne mruk ne smrti, niti uničenja svojih domov in svojih prijateljev! In kakšne koristi bi imelo jugoslovansko ljudstvo, ako bi sledilo takemu vodstvu?

Ne dobilo bi ljudske vlade, temveč nazaj bi zopet dobilo mršavo balkansko monarhijo, režim istega kalibra kot ga je imela Romunija pod kraljem Karlom in Grška pod kraljem Jurjem — to se pravi, monarhije, glede katerih morajo celo njihovi prijatelji radi ali neradi priznati, da so bile v najboljšem slučaju diktature, v najslabšem pa politično banditstvo.

Naši voditelji se znajo učiti

Elementarna sila, ki je producirala jugoslovanskega Tita in francoskega de Gaulle, se ne da zanikati. To je sila, katero je prav tako nemogoče zatreti kot se ne da zatreti žive vode. Pomoč, katero sedaj pošiljamo Titu, je razveseljivo znamenje, da je priznanje tega fakta končno prodrlo tudi v Londonu in Washingtonu — kjer je naša vlada še pred manj kot letom dni s toliko nežnostjo negovala ono drugo zgodovinsko kurioziteteto, Otona Habsburga.

Naši voditelji so se v teku enega leta mnogo naučili. Dogodki sami so jih prisilili, da so se morali zelo hitro učiti.

Nas veseli, da se učijo. Ampak zdi se nam, da je tempo še vedno prepočasno. V času, ko je celo Franco gotov, da bo naša stran zmagala in je torej začel delati liberalistični ropot in izpuščati republikanske jetnike, bi po našem mnenju tudi naši voditelji morali nastopati, kakor da so uverjeni, da bo demokratska stran dobila zmago.

To bi ne pomenilo samo, da bomo dajali pomoč Titu, temveč da bomo tudi brez odlašanja pokazali vrata Badogliju in dali polno priznanje Francoskem osvobodilnemu odboru. Ravnanje moramo v duhu prihajajoče demokratske zmage, kakor so začeli ravnati celo sovražniki demokracije. Gotovo ni nobene zvrzke, zakaj naj bi oni hitreje videli, kaj prihaja, kakor mi sami.

BO VELIK KRES!

Enkrat te dni bo na "dampu" ob jezeru zažganih 20 vagonov božičnih drevesc, za katere ni bilo kupcev, deloma, ker je bila zaloga prevelika, deloma pa vsled tega, ker so prodajalci kak teden dni pred božičem navili cene in s tem mnogo kupcev odpodili. Zahtevalo se je po pet dolarjev ali celo več za drevesca, ki se jih je prejšnja leta dobilo za več kot polovico manj. Erič železnica ima na roki 12 vagonov neprodanih drevesc, Nickel Plate železnica pa je vrhla sedem vagonov drevesc na prazno zemljišče pri E. 40 in Woodland, odkoder se jih je na zahtevo ognjeasnih nadzornikov spravilo na "damp" ob jezerskem obrežju. Mestni service direktor Samuel David je odredil, da se drevesca zažge, čim se posuše, razen ako bi kdo med tem dobil kako boljšo idejo.

Epidemija ošpic

Mestni zdravstveni komisar dr. Harold J. Knapp poroča, da je bilo večerjav javljenih 77 novih slučajev ošpic (measles), in da je število s tem naraslo na 530. Ta bolezen, katere žrtve so povečini otroci, se pojavi v velikem obsegu vsako tretje leto, pravi dr. Knapp, in letos imamo baš tako leto. Poročanih je tudi 50 novih primerov pljučnice, kar je zvišalo skupno število te bolezni na 178. Influenca je dosegla 295 slučajev, z 21 slučajem, ki so bili javljeni večerjav, ampak dr. Knapp sodi, da večina slučajev sploh ni javljena, kajti v splošnem se "flu" v Clevelandu letos pojavlja v mili obliki.

Amerikanci imajo tajna orožja v rabi proti sovražniku

WASHINGTON, 28. dec. — Mornariški tajnik Frank Knox je danes izjavil, da so ameriška tajna orožja v rabi proti Nemcem in Japoncem. Govorec o uspehih ordnančnega urada mornariškega departamenta, je Knox na časnikarski konferenci rekel:

"Na polju novih, oziroma tajnih orožij mornarica nikakor ni počivala. Zlasti Japonci so imeli priliko občutiti uspešnost orožij, ki so zelo izboljšana, akoravno navidezno nespremenjena. Toda Japonci kot Nemci so občutili uničenje, ki jim je bilo zadano z njimi nepoznanimi orožji, in bodo to občutili tudi v bodoče."

Knox je rekel, da se je letos izvežbalo dvakrat toliko pilotov kot lani, in da ima danes mornarica petkrat toliko pilotov kot jih je imela pred dvema letoma.

Balkanski sentiment za kralje se ohladil

Ankara, Turcija. — Poročevalec "N. Y. Times," Joseph M. Levy, piše v svojem članku z dne 19. decembra, da liberalno gibanje po vsej balkanski zemlji Evrope vznemirja vse one kralje in političake, ki upajo, da bodo po vojni ponovno vzpostavili svoje režime v svojih bivših deželah, kjer so vladali.

Člankar pravi, da se polemični potresni sunki v Evropi registrirajo in zaznavajo, kakor hitro se završe, in takih sunkov je doživela Evropa že precej, odkar je Nemčija prisiljena, da vodi obrambno namesto napadalno vojno ali defenzivo.

Poročevalec zaznamuje predvsem sunek, ki je bil zaznamovan na Bolgarskem, kjer je deseterito 16.000 vojakov redne bolgarske armade, ter vzelo s seboj puške in večje zaloge municije. Ti vojaki so postali gerilski bojovniki, ki so prizadeli Nemcem in lutkarski bolgarski vladi mnogo preglavic. Pred kratkim je pet tisoč teh vojaških dezertarjev stopilo na stran jugoslovanskih čet maršala Tita.

Dobro informirani krogi v Ankari so pripravili staviti deset proti enemu, da ne bo bodeča nikdar več sedela na svojih trojih balkanska kralja Grčije in Jugoslavije. To prevladujoče mnenje pa ni zgolj posledica nedavnega osnivanja provizorične vlade v Jugoslaviji, ampak izvira še bolj iz vesti, ki prihajajo iz krajev, kateri so še pod nemško okupacijo v Grčiji in Jugoslaviji. Na podlagi teh vesti je kaj lahko soditi, da po tej vojni ne bo kronanih glav na Balkanu.

Sicer se legitimisti na Madžarskem že ogrevajo za povratek Otona Habsburškega, toda vsa ljudstva južne, vzhodne in centralne Evrope so trdnega občutka, da je to nevarna stvar. Imeti hočejo ljudsko vlado — vlado iz ljudstva, za ljudstvo, in taka vlada upajo, da jim bo mogla prinesiti boljše razmere ter dvigovanje življenjskega standarda za delavce in kmete.

Iz vseh krajev Evrope razen iz Madžarske in Holandske, prihajajo podtalna poročila, ki kažejo močno željo ljudstev, da se otresejo nacijskega jarma, a obenem pa je ravnokarno močna želja, da se izvedejo po

ITALIJANI BODO SPREJETI V ARMADO

Naborne komisije v Clevelandu so dobile naročilo iz Washingtona, da se poslej lahko sprejema k vojakom italijanske podaničke, ki so bili do sedaj klasificirani kot sovražni tujci. Korak je bil podvzet, ker se Italija sedaj priznava kot "sobojevnica" zaveznikov.

RUSI NISO VEČ DALEČ OD MEŠTA ŽITOMIRA

V petih dneh so dobili nazaj polovico ozemlja, ki so ga naciji zavzeli v teku šestih tednov

MOSKVA, 29. decembra. — Rusi so večeraj v naglo napredujoči ofenzivi na kijevski fronti prekorčili reko Teterev in zavzeli mesto Korostišev, ki leži 16 milj vzhodno od Žitomira.

Istočasno nadaljujejo s prodiranjem proti Romuniji, od katere so oddaljeni še samo 116 milj.

O velikih uspehih se poroča tudi s fronte v Beli Rusiji, kjer so ruske čete tekom večerajšnjega dneva pobili 1.500 Nemcev in zasedli več naseljenih krajev. Na enem sektorju se nahajajo Rusi še samo sedem milj od Vitebska.

Besen napad odbit

Globoko na jugu v dneperskem kolenu je bilo v navalu ruskih sil v okolici Kirovograda ubitih v ostrem boju tisoč Nemcev. Nemci so vodili napad s pehoto in veliko silo tankov, ki se je razbila ob smrtonosnem ognju ruske artiljerije.

Na kijevski fronti je sovjetska ofenziva, ki je v teku že šest dni, iztrgala Nemcem najmanj polovico ozemlja, katerega so naciji zasedli tekom šestih tednov svoje proti-ofenzive, v kateri so doprinesli silne žrtve v življenjih in materialu.

URADNICE KROŽKA ŠT. 2 PROG. SLOV.

Na letni seji krožka št. 2 Progresivnih Slovencev so bile izvoljene sledeče uradnice za prihodnje leto: Predsednica Cecelia Subelj, podpredsednica Frances Gorshe, tajnica-blagajničarka Mary Zakrajšek, 1098 Addison Rd., zapisničarka Frances Gorshe, nadzornice: Josephine Skabar, Antoinette Turk in Catherine Bradac, zastopnica za Klub društev SND Agnes Zagar, za letno konferenco SND Cecelia Subelj. Seje se vršijo vsako tretjo sredo v mesecu v dvorani št. 1 Slov. nar. doma, St. Clair Ave.

NAŠLO SE JE

V okolici E. 67 St. se je našlo umetne zobe za spodnjo čeljust. Kdor jih je zgubil, jih dobi nazaj, če se zglaš na 1079 E. 67 St.

ZADUSNICA

Jutri ob 8. uri zjutraj se bo v cerkvi sv. Vida vršila zadusnica za pokojnega Frank (Lindy) Merharja, v spomin 14. obletnice njegove smrti. Prijatelji in sorodniki so vabljeni, da se opravila udeležijo.

končani vojni socialne reforme. Nikjer ne marajo nazaj več tega, kar so imeli v pogledu vlade pred vojno.

Pismo iz Londona

Mr. Frank Race, ki vodi poznano mlekarno pod imenom Mayflower Dairy, na E. 158 St., je pred kratkim prejel sledeče pismo od svojega nečaka Daniela Race, ki je doživel mnogo britkosti, predno se mu je posrečilo pobegniti iz Berlina, kamor je bil poslan na prisilno delo, v London. Njegov pismo ki je bilo pisano 12. oktobra t. l., se glasi:

Dragi stric:

Zvedel sem slučajno tukaj v Londonu od enega jugoslovanskih mornarjev za Vas naslov, pa sem odločil, da Vam takoj pišem.

Torej, naprej, da se Vam predstavim: Jaz sem Danilo Race, sin edinec, Vašega brata Josipa iz Trsta. Nisem imel prilike, da Vas vidim, ker mislim, da ste v Ameriko šli še prej kot sem se jaz rodil, t. j. 1913 leta, glede Vas pa sem samo čul govoriti in vse, kar sem vedel, je bilo to, da imam "strica" v Ameriki.

Mati mi je umrla, ko sem imel 6 let, a v Trstu sem ostal vse do mojega 16. leta, ker pa pri Italijanih ni bilo življenja, sem odločil, da se preselim v Jugoslavijo, kjer sem tudi ostal vse do letos. Zivel sem v Zagrebu in v Beogradu.

V Zagrebu sem bil pri sestri moje pokojne matere in tam sem se izučil v fini mehaniki, a pozneje sem specializiral v izdelavi manometrov in sličnih malih aparatov. V tem mestu sem ostal skoro 10 let in tam sem tudi bil kot poslovodja v eni tovarni "vodomero", pozneje pa sem šel v Beograd. Tam sem začel delati samostojno; imel sem malo tovarno za izdelavo vodomero.

Delo mi je šlo dobro, strojev sem imel še precej, in vse je dobro izgledalo, ko je izbruhnila vojna. Nemci so prišli v Beograd in kaj se je pri tej priliki pri nas dogajalo, to Vam je sigurno znano iz časopisov. No, hvala Bogu, da sem ostal živ. Nemci so mojo delavnico in stroje takoj pobrali, a pozneje tudi mene, kakor tisoče drugih poslali na prisilno delo v Nemčijo, in namreč prav v Berlin.

Na mojo srečo sem v Berlinu ostal vsega 5 mesecev, prilike so tam bile kritične, a vendar se mi je posrečilo zbežati iz tega pekla.

Iz Berlina sem zbežal v Pariz, a iz Pariza v Španijo, iz Španije na Portugalsko. Na Portugalskem so mi Angličje pomagali, da sem prišel v London. To seveda ni bilo tako lahko, ali glavno je, da sem ostal živ.

Sedaj se nahajam tukaj v Londonu že mesec dni in mislim, da bom dobil eno delo v neki industriji za aeroplane.

To je v kratkem nekaj o meni, tako da me malo bolj poznate. Zelo rad bi vedel kaj o Vas, pa upam, da bom dobil kakšno sporočilo od Vas.

O naši rodbini mi ni prav nič znano, odkar se je vojna začela. Največ me briga za strica Ludvika, ki je bil v Kranju, sedaj pa so tam Nemci, in kakor sem čul, so tudi tam ti fašisti terorizirali na čisto srednjeveški način.

Dvakrat sem poskušal zvedeti za strica Ludvika potom Rdečega križa, ali vse zaman. Kaj se pa v Rodiku godi, in dol pri nas, pa je sedaj tukaj nemogoče zvedeti.

Na žalost ne vem, če ste Vi starejši ali pa mlajši od mojega očeta. No, vseeno upam, da ste še vedno "junak" in zdravi, in Vam od srca želim, da tako še dolgo ostanete. Pisal bi Vam še

Amerikanci potopili 12 japonskih ladij

Med ladjami, ki so jih potopile ameriške podmornice, je tudi japonska križarka

Gen. Douglas MacArthur poroča, da so ameriški marini, podprti s tanki, po hudih bojih na Novi Gvineji zavzeli linijo, ki je samo miljo in pol oddaljena od strateškega rtiča Gloucester, kjer imajo Japonci važno zrakoplovšče.

Na drugih prostranih sektorjih pacifične fronte, so bombniki glasom naznanila mornariškega departamenta, z opet vprizorili napad na Marshall otčje, medtem ko so ameriške podmornice prodrele globoko v sovražne vode in so pogrezile 12 nadaljnjih japonskih ladij, ki jih Japonci krvavo potrebujejo za zalaganje svojih posadk, ki so raztresene širom Pacifika.

37 letal zbitih

V najnovejši zračni bitki v južnoozpadnem Pacifiku je bilo sestreljenih 37 japonskih letal v bližini Arawe na Novi Britaniji, medtem ko je ameriška pehota vrgla nazaj sovražnikove protinapade.

KONVOJI BODO POSLEJ BOLJ VARNI

Iz Stockholma se poroča, da bo izguba bojne ladje "Scharnhorst" najbrže prisilila Nemce, da bodo morali nehati rabiti bojne ladje v napadih na konvoje na poti proti Murmansku. Priznanje Berlina, da je "Scharnhorst" sam bil smrtni boj, se tolmači kot dokaz, da je bila sestrška bojna ladja "Tirpitz" močno poškodovana v kakih prejšnjih akcijah, morda v napadu iz zraka.

Demokratski sporazum

Demokratski councilmani so se snoči na posebnem sestanku, ki ga je sklical vodja stranke Ray T. Miller zedinili, da bodo glasovali, da Michael Lucak iz 28. varde postane predsednik zbornice, državni poslanec John T. De Righter pa se izvoli za mestnega klerka.

Kultura

PEVSKI ZBOR SLOVAN

V petek ob 6. uri zvečer se vrši vaja pevskega zbora Slovan v Slov. društvenem domu na Reher Ave. Pevec so prošeni, da so točno na mestu. V blagajno Slovana sta darovala Frank Podboršek \$5.00 in John Jalen \$1.00, za kar se jima od bor iskreno zahvaljuje.

NE BO SEJE

Podružnica št. 39 SANS za St. clairsko okolico ne bo imela redne seje ta mesec, pač pa se bo prihodnja seja, ki bo obenem letna seja, vršila dne 28. januarja 1944 v navadnih prostorih. Članstvo in zastopniki so prošeni, da to upoštevajo.

Ameriška zračna sila je nadaljevala z bombardiranjem Marshall otokov v srednjem Pacifiku že devetnajsti dan. V nedeljo so ameriški bombniki razbijali zrakoplovsko bazo in luko pri Wotje otočju, kjer je bilo vrženih 50 ton bomb.

Med potopljenimi japonskimi ladjami je bil en japonski rušilec, dva velika tankerja (ladje za prevažanje olja), dva transportna parnika, in sedem tovarnih ladij. Izza napada na Pearl Harbor so ameriški submarini torpedirali 536 japonskih ladij, od katerih se je najmanj 386 pogreznilo.

Naši fantje-vojaki

Pfc. Tony Delost, sin Mrs. Delost, 19418 Arrowhead Ave., je prišel domov na dopust iz zapadnih indijskih otokov. Na svoje službeno mesto se vrne 5. januarja.

ROJAK V NEZGODI

Snoči med 9. in 10. uro se je rojak John Kramarju, ki vodi vinarno na St. Clair Ave. in E. 53 St., pripetila nesreča na St. Clair Ave. in E. 63 St. Mr. Kramar se je že par dni počutil bolj slabega zdravja, in snoči se je podal v Kominovo lekarno po zdravilo. Ko se je vračal proti domu, ga je prišla omotica in je prišel s svojim avtom v kolizijo s polnično železnico. K sreči ni dobil večjih poškodb ne on ne avto. Odpeljan je bil v Mt. Sinai bolnišnico, toda kot se poroča, je izven nevarnosti, in se najbrže že danes vrne na svoj dom.

PISMO IZ DOMOVINE

Potom Rdečega križa je Mrs. Jennie Šilc, stanujoča na 19703 Kildeer Ave., prejela iz stare domovine pismo, ki je bilo poslano iz Jurjevce pri Ribnici preteklega avgusta. Domači pišejo, da so vsi živi in zdravi. Pozdrave pošiljajo tudi njeni sestre Mrs. Mary Ivanc, 1099 E. 68 St., in bratu Joe Šilcu, ki živi v Ontario, Canada, in je ravno te dni na obisku v Clevelandu.

POGREB

Pogreb pokojnega Thomas Vršaja se bo vršil v četrtek ob 10. uri zjutraj iz Grdinovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 6311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year - (Za celo leto) \$6.50
For Half Year - (Za pol leta) 3.25
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year - (Za celo leto) \$7.50
For Half Year - (Za pol leta) 4.00
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge tujerazne države):
For One Year - (Za celo leto) \$8.00
For Half Year - (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Izčrpek iz govora Louis Adamiča v Carnegie dvorani

Louis Adamič, predsednik Združenega odbora južno-slovenskih Amerikancev, je imel dne 22. decembra t. l. govor v znani Carnegie dvorani v New Yorku ob priliki obletnice sodne obravnave zaradi požiga Reichstaga. Kot znano je bil eden glavnih obtožencev na tej obravnavi Bolgar Dimitrov, ki so ga dolžili nacisti, da je podtaknil ogenj. — Adamič je razvil okrog osebnosti Dimitrova zanimiv govor, ki se delno glasi:

"Vprašan sem bil, da danes tu govorim zato, ker delujem in podpiram enega najslavnejših razvojev te vojne, razvoj, ki je Dimitrova kova—jugoslovanski partizanski odpor in revolucija pod vodstvom Tita.

"Ne vem, če sta se Dimitrov iz Bolgarije in Tito iz Jugoslavije kedaj srečala; najbrž sta se. Dimitrova vezi in interesi v Jugoslaviji so bili tesni, ker njegova žena, Ljuba Ivošević, je Srbinja. Vendar pa ni niti važno, če sta se sploh srečala; skupnega imata mnogo.

"Dimitrov je pri obravnavi v Leipzigu pokazal presenetljivo pogumnost in značajnost in je takorekoč dosegel prvo zmago nad fašizmom. Bila je to moralna zmaga osebnega poštenja—triumf človeškega značaja, poguma in principov—spričo teh svojstvenosti Dimitrova, je njegovo ime zaslovelo po svetu z brzino pomladne sapice, ki prinaša nade lepših dni.

"Tito in Dimitrov posedujeta iste svojstvenosti značaja in poguma, toda obenem ju odlikuje še druga kvaliteta—odločnost in drznost naprej korakajočega človeškega progressa. Oba sta bila in sta nositelja idej in principov za boljšo bodočnost.

"Pogum in srčnost, kot vemo, so posedovali tudi plemenitniki, ki so bili obsojeni na giljotino. Pisatelji in zgodovinarji so pisali o njih nastopu pred obrazom smrti in so peli slavo njih plemeniti neustrašenosti. Kljub temu, mi ne bi prekleli njih usmrtitev. Zakaj ne? Zakaj gledamo z različnim občutjem na pogum in srčnost francoskih plemenitajev in z velikim občudovanjem na Dimitrova in Tite? Pogum za pogum, drznost za drznost—v bistvu se srčnost obojih ni razlikovala. Morala je biti torej tu neka druga primes, drug faktor, ki je delal razliko.

"Plemenitajši so pripadali preteklosti, redu, ki je umiral; njih pogum, značaj, naziranje in poštenje duha se je sukalo okrog jedra, ki se je bistveno že ločilo od glavnega toka življenja in človeške zgodovine.

"Dolga doba zgodovine nam kaže, kako se je v teku časa, včasih komaj vidno, završila sprememba, ki je določala število in tip takozvane elite. Zgodovinski tok se je polagoma, a gotovo usmerjal proti enakopravnosti—proti stremljenju, da se iz temeljne želje po enakopravnosti ustvari po vsem svetu nekaj, kar bo več, kot lepa in gola fraza.

"Za uresničenje tega je treba boja, pogumnega in značajnega boja mož, kot sta Dimitrov in Tito, ter drugi njima slični posamezniki, ki pripadajo, kakor karakter v knjigi Lillian Hellmanove, tistemu nevzdržnemu in često nevidnemu toku socialnega razvoja, ki pušča za seboj vse, ki se boji novih potov in se počuti bolje v stalnih vodah in privajeni okolici. Življenje samo pa se vedno ravna po zakonu spremembe. In zato so posamezniki kot Tito in Dimitrov sila, ki posega s svojo pogumnostjo in drznostjo v samo osrčje tega toka in pritegne za seboj množice, vključno pomislekom in nezaupnosti, ki jo morda posameznik čuti do samega sebe in do drugih. V času krize se nekaj instinktivnega zgane v nas, da sledimo Titom in Dimitrom—kakor je to izrazil napram meni oni dan neki človek, ki je dejal: 'Nič ne vem v resnici o tem človeku, Titu. Toda on je sijajen! On me absolutno vsega prevzema!'

"Pogum mož, kot je Tito ali Dimitrov, je pogum mož, ki se ne boje bodočnosti in se ne briga za svojo osebno usodo. Njih principi so vznikli iz neomajne vere v človekovo enakopravnost in njih značaj je skovan iz človeškega dostojanstva, na katerega ne stavijo monopola, ker vidijo dostojanstvo človeka v slednjem človeškem bitju—izvzemši oni človeški element, ki je v stanju razpada in korupcije.

"Dimitrova zmaga nad fašizmom se je završila pred desetimi leti v sodni dvorani v Leipzigu. Obtoženec se je obrnil proti svojim tožiteljem in jim je vrgel v obraz obdolžitev, ki je prisilila Nacije, da so Dimitrova oprostili in mu dovolili odhod v Rusijo. Dimitrov je s svojim odločnim aktom povzročil val protestov po vsem svetu in naciji so ostali s svojo justico vred osmešeni, medtem, ko je Dimitrova občudoval ves svet.

"Titova zmaga nad fašizmom je prišla v času, ko je bila Jugoslavija pod nacistično okupacijo. Vključno okupaciji, iztrebljevanju prebivalstva, ter notranjih verskih in strankarskih bojih, katere je podžigala predvojna jugoslovanska režimska vlada z namenom, da si ohrani odprto pot za povratek in za zopetno vzpostavitev svoje nedemokratske predvojne oblasti, so Tito in njegovi partizani ter drugi nevojaški pristaši gibanja završili dvoje stvari hkrati. Zadrževali so 15 do 30 osiškkih divizij v Jugoslaviji in obenem so združili večino jugoslovanskega prebivalstva v Osvobodilni fronti. Položili so temelje bodoči demokratični povojni vladi ali oblasti dežele. Dr. Ivan Ribar je na čelu provizorične vlade Jugoslavije na terenu in on je poznan, kot demokrat, katerega podpirajo vse stranke, razen pripadnikov starega režima. Nova vlada je vlada ljudstva, ki ima demokratičen program.

"Pričakujem, da bo po vojni osnovana južnoslovanska federacija, katera bo vključevala, z dovoljenjem bolgarskega ljudstva, tudi Bolgarijo. Obstaja možnost, da bomo videli še na Balkanu zvezo držav, po vzorcu Švice, Zdr. držav in Sovjetske unije.

"Tito in partizani—kakor George Dimitrov, kakor Rusi—imajo odprte oči. Brez strahu gledajo v bodočnost in zvesti svojim velikim idejam in principom, se borijo z vso močjo in s pogumom in drznostjo. Zavedajo se toka zgodovine in zato je njih borba kombinacija, ki je polna človeške veličine."

UREDNIKOVA POŠTA

Lokalni odbor št. 2 JPO,SS

Cleveland, Ohio. — Te vrstice so predvsem namenjene našim lokalnim društvom. Še v novembru so bila razposlana vabila ali pisma na posamezna društva, ki zborujejo v st. clairski okolici, s prošnjo, da bi se društva na svojih letnih sejah spomnila naše nesrečne stare domovine in naših trpinov.

V omenjenem pismu sicer ni bilo ponovne razlage o pomenu naše akcije, ki jo vrši Jugoslovanski pomožni odbor — Slovenska sekcija. Upam, da je vsakemu našemu rojaku in rojakinji do sedaj že znano delovanje te človekoljubne akcije. Vse, kar je pri tem potrebno, je to, da se naš, tu naseljeni narod prebudi in zave velike potrebe, v kateri sedaj živi naš nesrečni in na križ pribiti slovenski narod in s krvjo nedolžnih žrtev obliči Slovenijo.

Bratje in sestre, ali se smemo še nazivati "brate in sestre", če v tem času, ko mi prično živimo še v izobliju, pozabljamo na svoje nesrečne brate in sestre tam onstran morja? Če pozabljamo na svoje nesrečne brate v tej uri trpljenja, potem pač velja tudi za nas tisti izrek, ki pravi: "bratstvo se neha pri dolarju..."

Ali bomo res ameriški Slovenci in Slovenke dopustili, da bi gornje besede kedaj veljale nam? Upam, da se to ne bo nikdar zgodilo, kajti to bi bil največji pečat sramote za nas vse. Gotovo so marsikateremu zavednemu rojaku in rojakinji, ko je na božični dan sedel pri lepo obloženi mizi, nehote ušle misli tja preko morja v njegovo rojstno varico, ki je danes mogoče le še kup pepela. Misli so odhitele k onim našim nesrečnim rojakom, ki na božični dan niso imeli niti skorjice kruha, s ka-

terim bi si utešili glad. Gotovo so na ta dan pohitele naše misli k našim nesrečnejšem, ki se skrivajo po gorah in gozdovih, kjer gladujejo in prezebajo, med tem, ko se mi veselimo in zabavamo pri topli peči s polnimi železi.

Brat, sestra — ali bosta v takih okoliščinah preslišala klic naše nesrečne domovine — "Na pomoč!" — Ali nam je resnično že okamenelo srce, da ne čutimo več za svojega najbližnjega rojaka — za brata in sestro, ki sta danes begunca in pregančca na svoji lastni grudi. Če nas je blagostanje, v katerem živimo v tej naši svobodni novi domovini, res že tako zaslepilo, potem se pač ne smemo več nazivati bratje in sestre. Potem moramo tudi pozabiti, da smo sinovi in hčere dobre slovenske matere, ki je imela in ima še danes vedno odprto srce in odprte roke do siromaka ter bila in je še danes vedno pripravljena pomagati, kjer je bila njena pomoč potrebna.

Danes pa je vrsta na nas — ameriških Slovencev — da se pokažemo, če smo res sinovi in hčere te dobre slovenske matere. Danes nam ta naša mati Slovenija kliče preko morja: "Na pomoč, moji zvesti sinovi in hčere!" Ta srce pretresujoč klic prihaja k nam preko morja, pošilja pa ga naša mati — Slovenija. Ta grozni klic — na pomoč — se izvija iz njenega izmučenega in krvavečega srca. Ali ga bomo preslišali?

Kot sem že omenil, razposlana so bila pisma na posamezna društva v naši okolici. Nekatera društva so se prav častno odzvala, tako z darovi, kakor tudi z novoizvoljenimi zastopniki. Je pa še vedno precejšnje število društev, ki do sedaj še niso poslala poročila o sklepu svojega društva. Na ta društva posebno apeliram, da to store

Veteran prve svetovne vojne je topničar druge vojne

Na levi strani slike je narednik David Cole, star 48 let, ki je najstarejši topničar v sedanjem evropskem gledališču vojne. Narednik je veteran prve svetovne vojne ter poseduje pet zvezd, ki predstavljajo pet glavnih bitk, ki se jih je udeležil v prvi svetovni vojni. V civilu je voznik avto-taksija v Portland, Ore.

čimprej in da potem tudi še posebej opozorite svoje zastopnike, da se gotovo udeležite letne seje Lokalnega odbora št. 2, JPO—SS, ki se bo vršila zadnjo nedeljo v mesecu januarju (30. januarja 1944) ob dveh popoldne v spodnji dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

Vsi zastopniki in zastopnice, ki boste brali te vrstice, pa si zapomnite datum glavne seje in se je tudi gotovo udeležite, kajti posebnih vabil se ne bo pošiljalo nikomur. Opomnil pa vas bom gotovo še parkrat pred sejo in to potom našega lokalnega časopisa, ki nam v ta namen dobrohotno daje svoje kolone na razpolago.

Naj za danes zadostuje. Zelim vam vsem prav srečno novo leto 1944 z željo in upanjem, da nam bo leto 1944 prineslo zaželjeni mir in da nam bo mogoče nuditi pomoč naši nesrečni stari domovini, za katero zbiramo že zadnjih par let.

Na pomoč!

Frank A. Turek, tajnik.

Zabava na starega leta večer

Euclid, Ohio. — Kakor ste že videli v našem oglasu, bomo na starega leta zvečer sežgali zadolžnico (Mortgage) Slovenskega društvenega doma v Euclid, Ohio.

Odkar smo si postavili ta dom, smo imeli že več priredb, katere je ljudstvo posetilo v obilnem številu, in tako pripomoglo do našega napredka.

Ampak za nas vse je pa ta prireditev najbolj pomembna, ker to bo prva prireditev odkar stoji nova stavba v prostorih, na katerih ni nobenega dolga, (razun delnic).

Da pa ne bo kdo mislil, da si podpisani prisvojajo kredit za to, vam na tem mestu povem, da NE. Delali in žrtvovali smo VSI.

Dobro vodstvo in pošteno delo, in zaupnost delničarjev je pripomoglo, da smo izplačali dolg, za kar vam vsem hvala.

Posodili so nam denar sledeči: Slovenska dobrodelna zveza, Mr. in Mrs. James I. Rotter, John Robich, John Levak in Frank Derdich, kateri so od začetka radi malo počakali za denar, za kar hvala tudi vam.

Želja sedanjega direktorija je, da se na starega leta zvečer snidejo vsi, kateri smo delali za dom, da si podamo roke, in si voščimo srečno novo leto.

Vabimo tudi vse naše župane, županje in Miss Ljubljane, kateri so tudi veliko pomagali domu. Klub Ljubljana je tudi veliko delal, in je naša želja, da tudi ta prireditev ne bo brez njega.

Da pa ne pozabimo mladine, katera bo morala prevzeti delo,

ko mi stari odidemo v večnost, vabimo tudi vas, da se z nami zabavate.

Igral nam bo Valentie Grill's orkester. Vstopnina prosta.

Vabimo tudi direktorje slovenskih domov v Clevelandu, da se po svoji moči udeležite.

Za lačne in žejne bo tudi dobro preskrbljeno.

Na programu bo nekaj govornikov, petje in drugih točk.

Da smo med tem časom pomagali tudi naši novi domovini Ameriki, vam je dokaz, da smo kupili v tem času War bondov za \$1.700.00, za katere smo plačali \$1.258.00. Pomagali smo tudi drugim ustanovam, kot so Red Cross, s par stotaki, in drugim z manjšo vsoto.

Koncem želimo srečno novo leto vsem, z željo, da bi novo leto 1945 praznovali v družbi naših sinov, kateri se bojujejo za boljšo bodočnost za nas vse!

Za direktorij Slov. društ. doma,

Andrew Ogrin, tajnik.

Kako preprečimo trohnobo lesa

V domačem vrtnarstvu potrebujemo za okna, deske, tople grede, vodne naprave in za orodje mnogo lesa in ni nam vseeno, kako dolgo vzdrži ta les. V glavnem ima les 5 bolezni:

1. Suha ali bela trohnoba je bolezen, po kateri postane les bel in drobljiv. Nastopi tam, kjer se les, ki je bil na ta ali oni način zmnožen, ne more posušiti.

2. Mokra trohnoba nastopa pri večji vlagi in stalni toploti, nevarnejša in se silno naglo širi. Razjedeni les je rdečkasto-rjave barve ali črn. Tudi zdrav les od bolnega okuži. Najdemo ga v zemlji, kleti, pri topli gredi itd.

3. Zoglenitev lesa prav za prav ni bolezen, marveč le naravni pojav, ki ne pride za nas v poštev.

4. Kisanje in vrenje soka v lesnih stanicah najdemo največje pri sveže posekanem lesu, ki leži v vlažnem soparnem prostoru brez svežega zraka. Tak les tudi pozneje, ko se osuši, ni več trden in ne odporen.

5. Zadušitev lesa. Zadušitev nastopi, če ostane sveže posekan les poletu v lubju. V tem slučaju pomodri. Če ga takoj posušimo, mu to ne škoduje.

Najbolje se drži na prostem v mrazu in dežju izpostavljen les v sledečem redu: hrast, brest, macesen, bor, smreka, bukev, vrba in topol.

Na prostem, a proti dežju zavarovani les: hrast, jelša, brest, macesen, bor, smreka, topol in breza.

Od lesa, ki ga rabimo za

zemljo in mora vzdržati nad 10 let, je na prvem mestu macesen, dalje hrast, bor, smreka in jelka.

Do 8 let vzdrži: brest, breza in bukev. Do 5 let pa vzdrži: kostanj, lipa in topol.

Če pa vse te lesove impregniramo, nekako konzerviramo z različnimi kemičnimi preparati, ki imajo lastnost preprečiti gnitje in trohnenje, se les ohrani še več kot še enkrat tako dolgo. Tudi tu poznamo več metod, a seznaniti vas hočemo le z najboljimi in najcenejšimi.

1. Les lahko popolnoma posušimo pri veliki vročini in tako konzerviramo. Tak les pa je uporabljen le za suhe prostore.

2. S firnežem prevlečen suh les se zelo dobro obdrži, če ni v zemlji. Les pa, ki je v zvezi z vlažno zemljo, pa se navzlic firnežu ne obdrži.

3. Boljše rezultate dosežemo, če mažemo les z vročim lesnim terom. Tak les, pa ne sme priti v dotiko z rastlinami radi strupenih plinov, ki so v teru.

4. Mazanje z karbolineji se tudi povsem ne obnese, ker je njihov duh prav tako strupen. Če pa karbolineji skušamo nevtalizirati s pomočjo alkohola in smole, pride predrago.

5. Leta 1840 pa je Boucherie odkril novo sredstvo, ki je poseben dobro in kar je gotovo poceni — modro galico. V večjo posodo napravimo 1% raztopino te soli, vanjo pa namočimo, ki ga rabimo (na pr. kole, late, prekle itd.) ali pa samo oni del lesa, ki pride pri uporabi v dotiko z vodo, ali zemljo. Večje kose lesa pa lahko s to raztopino modre galice tudi mažemo (3—5 krat). Potem imamo razne načine, kako pripravimo les z vodo, soparo itd., kar pa pri domačem vrtnarstvu ne pride v poštev.

6. Bolj važen način prepariranja je mazanje lesa s cementom, ki mu mesto vode dolijemo mleka. Zmes napravimo gosto tekočo in z njo preoblečemo les. Ta način je še vedno zelo v rabi, in napravi poleg konzerviranja tudi varnost lesa pred ognjem.

Impregniranje lesa je v vrtnarstvu zelo važno, saj si s tem dosti prihranimo na času, delu in denarju. Ko postavljamo nove lesene tople grede, se ravnamo po sledečem načinu:

Pravilno umerjen in razžagan les prevlečemo, še predno smo ga zložili z enim zgornjim imenovanimi snovi, poseben tam, kjer se bodo deske stikale. Ko se je les popolnoma posušil, toplo gredo postavimo in sedaj še enkrat prevlečemo stranice s prejšnjim preparatom. Če smo vzeli ter ali karbolineji mora greda vsaj teden dni stati odprta, da se izžari, osuši in da ter ali karbolineji oddasta strupene pline.

ANEKDOTA

Aristide Briand in Caillaux sta si bila dolgo huda sovražnika. Ko sta bila nekoč slučajno navzoča pri nekem skupnem prijatelju, je ta dejal:

"Za blagor republike pozabita na vse spore in si podajta roke!"

Državnik sta si res segla v roke, z roko v roki sta odšla. Pred vrati je dejal Caillaux:

"Briand, želim vam vse kar vi meni želite."

"Samo tega ne!" je vzkliknil Briand.

Duhovita in enako hudobna gospa Staelova je nekoč tožila, da se je zastrupila.

"Razumem", je menil minister Choiseul. "Bržkone ste se ugriznili v jezik!"

CIGANKA

POVEST IZ
DOMAČIH
HRIBOV

Predstavniki:

Albin Hrovatin

(Nadaljevanje)

"Črnuhlja mora z Raven, prej nimam miru... Lenčka, moja hči, tudi že komaj čaka, da jo spravi odtod."

"Tvoja hči? Menda ji vendar nisi kaj povedal?"

"Ne. Toda Lenčka bi naj Ravnjaka vzela. Že vse leto hodi za njo; za ženitev pa nima korajže, dokler še stara Ravnica miglje. Lenčka pa pravi, da s ciganko noče živeti pod eno streho."

Zdaj se je Lisjak na glas zasmejal: "Hahaha."

"Kaj se tako neumno smeješ?" je zabundal Osojnik.

"Nič, nič. Smejati se moram, ko se babe ko mačke tepejo za dede."

"Kaj? Pa menda ne misliš, da..."

"Ničesar ne mislim, dejal bi le, če si že takorekoč Ravnjakov tast, dopovej mu, da mora ciganka od hiše!"

"To si bom premislil. Ravnjak je samosvoj kakor star vol in ne zaupa nikomur. Če vidi, da sem črnuhlji nasproten, si bo to in ono mislil in je zanalasč ne bo nagnal. Ne, tako ji ne bomo kos. Za hrbotom morava čez njo, veš, Silvester; tu sem se tebe spomnil. Jasne glave si in zadnji dve leti si se gotovo še kaj naučil."

O, da, marsičesa!" se je ponašal Lisjak; "toda ta me pozna in bo previdna."

"Odkod te pozna?"

"Pred devetimi leti si me poslal k ciganom v tabor; tedaj me je zbadala s svojimi črnimi očmi ko živ vrag."

"Devet let je dolgo. V teh letih si se ti spremenil, ona pa tudi. Ti nje ne boš spoznal, ona pa tebe tudi ne."

"Pojdi, pojdi!"

"Nič več ne najdeš na nji ciganskega, kakor da je zagorela in da ima črne lase in vražje oči."

"Med tisoči bi spoznal njen obraz... Zdaj pa povej, kaj hočeš, da ti napravim na Ravnjah!"

"To moraš sam izvahati, kaj bi se dalo napraviti. Morda spleteš kaj malega ljubezni z njo in ko ti nasede, se zgubiš in jo puštiš na cedilu."

"To mi je preveč nevarno. Smolil bi se, smolil, in sam sebe osmolil."

"Saj je več potov. Pravi lisjak najde na Ravnah zmerom, kako reč, ki je kaj vredna, na primer kako uro ali kak lep prstan ali denar. Bistre oči imaš in tenke prste. Z lahkoto boš kaj takega zmagal in skril črnuhlji v njeno skrinjo med njene reči."

"Kaj potem?" je vprašal Lis-

jak in oči so mu vzplamtele.

"Potem? Neumno vprašuješ. Začelo se bo iskanje, osumili bodo ciganko — da jo bodo, zato je treba skrbeti — šli bodo v njeno skrinjo brskati in tu bodo vse lepo zavito našli. To se bo po vsej Bistrici razglasilo, in če tatinska sraka ne bo izginila ko kafa, bodo prišli orožniki in jo gnali. Tako se je odkrižava in nikoli več si ne bo upala v naš kraj in nevarnost je minila."

"Ne verjamem. Saj je še Mirko. Ta se bo masčeval in te ne bo spustil iz klešč."

"Ko bi mogel, da. Toda brez črnuhlje ne more nič. Danes ti še marsičesa ne razumeš, jaz ti pa tudi ne morem vsega na dolgo in široko razlagati. Ko boš malo delj časa tu in se boš nekoliko razgledal, boš vse razumel. Treba je le eno: črnuhljo proč!"

Lisjak je malo pomislil, potem je vprašal:

"Kaj mi boš dal, če se posreči?"

"Dobil boš, da boš zadovoljen."

"Hočem pa danes že vedeti, koliko bo."

"Hm, hm, dve sto dinarjev — je že lep denar."

"Da, lep že, ampak malo ga je. Če ne ponudiš več, ne bo nič."

"Torej dve sto in petdeset."

"Se tudi ne bo nič. Za slabo plačilo slabo opravilo!"

"Vrag, koliko pa zahtevaš?"

"Najmanj pet sto dinarjev in da mi daš danes sto dinarjev na račun."

"Naprej ne dam nič."

"Potem tudi jaz ne obljudim nič. Ne pare nimam in človek brez denarja nima korajže, kakor bi moral."

"Saj še ne vem, če te Ravnjak vzame."

"Če me ne, ti prinesem teh sto dinarjev nazaj; potem se bova dalje menila."

Osojnik se je zvijal ko lisica v pasti. Na kraju se je vdal in je Lisjaku plačal sto dinarjev na račun.

"To pa si izgovorim," je rohnel, "naj pride karkoli, nihče, najmanj pa Ravnjaki, ne smejo vedeti, da sem imel jaz kaj zraven."

"To ti obljudim," je rekel Lisjak, "kajti menim, da bova še večkrat eden drugega prala. In zdaj, ko so kolesa namazana, naj se zasučejo in gredo naj svojo pot! Dol v Reko pojdem pa skozi les od one strani; tako bom prišel ravno prav do Ravnjak, da poprosim za prenočišče."

"To dajo vsakomur. Pojdi torej in dobro opravi!"

"Jaz že bom. Lahko noč!"

Pogrešani poročnik se zopet vrnil

Že drugič v teku petih mesecev se je poročalo, da je bil v bitki pogrešan poznani poročnik Tommy Harmon, bivši nogometni igralec michiganske univerze. Zgornja slika kaže njegovega brata Louisa, ki se s svojo svakinja, veselita novice, ki je poročalo, da se Tommy nahaja na varnem nekje na Kitajskem.

Airfield in Italy

AMERICAN ARMY AIR FORCE Spitfires ready for action on an airfield near Salerno. These ace British fighter planes flown by U.S. pilots, were obtained from Britain thru "reverse lend-lease." In foreground is a junkpile of enemy planes which had been destroyed by Allied bombings before we captured field.

V.

Kristina in Urška sta bili pod kopljicami in sta okopavali repico. Pri tem sta klepetali, da se je beseda besede držala.

"Urška, ta naš novi hlapec, ki je za košnjo prišel, mi ni prav nič po volji," je rekla Kristina. "Tak grd jezik ima in pogled potuhnen. Če mu pogledaš v oči, jih kar pobesi."

"Da, sam pa si jih vedno pase na ženskah, posebno na Pavli."

"Pavli je strašno zoprno, da se vedno okoli nje kakor pes muli. Pravi, da ga je že prej nekaj videla — kje, to je pozabila — spominja pa se, da je bilo nekaj hudega."

"Kaj prida Lisjak nikoli ni bil. Ti, Kristina, ga ne poznaš, ker si šele štiri leta tukaj. Kjer so se tepli ali kjer so kaj narobe napravili, je bil že Silvester zraven. Ostal ni nikjer več ka-

kor nekaj mesecev. Kar čez noč pa je izginil in že nekaj let ni bilo več o njem čuti, dokler ga ni zdaj zaneslo k nam semle na Rayne. Postaral se je, sicer pa je ostal, kakršen je bil: nič pri-da."

"Čudno se mi le zdi, da ga je Ravnjak vzel."

"Saj ga ne bi bil, če bi mati ne bili za njega besede zastavili. Lisjak je take mile viže napel, da jim je srce čisto omehčal. Saj si sama čula, ko je tožil, da ni več mogel ostati zunaj v Polju, tako dolg čas mu je bilo po hribih in po domačih ljudeh — in zdrav da tudi ni več kakor včasih."

"Meni se tudi smili; siromak je — ko bi le svoje grde navade opustil. Materi bo treba povedati, naj ga poučijo."

"Kristina, ti si vse premehekke srca, tebe kmalu premoti. Temu staremu grešniku ne po-

maga nič več in je škoda usmiljenja. Sicer pa ne verjamem Lisjaku ne besede tega, kar je natvezal Ravnjaku in materi."

"Baje mu je prejšnji gospodar dal lepo spričevalo v bukvico."

(Dalje prihodnjic)

Mladina, ki kaj zna, naj tudi kaj velja

Med najtežavnejše probleme moramo pač prištevati tudi bodočnosti naše mladine. Zal, da je bilo posebno v težkih časih posebno podeželska mladina prepuščena sama sebi. Mnogo se je sicer pisalo, koliko se je že in koliko se še bo storilo zanje, vendar so bile to doslej samo obljube, ki pa niso obrodile sadu. Krivi preroki so zapeljali mladino s sladkimi besedami tako daleč, da je sicer izpregledala, vendar koleba v negotovosti in ni sama v stanju obdržati se na dostojni višini. Zakaj? — Edini in pravi odgovor na to vprašanje bi bil, ker je prišla do tja, odkoder ne more več naprej. Gre se tu seveda predvsem za delavsko mladino, ki pač najtežje vsled gmotnih sredstev ne more doseči ci-

lja, za katerega se bori. Tako srečujemo v poznejšem življenju ljudi, ki jih je usoda pripeljala do poklica, v katerem se čisto počutijo nesrečni. Starši otroku navadno vsled bede niso mogli pomagati do kruha in tako je bil že v zgodnjih letih prepuščen sam sebi. Premnogo jih je, za katere so stariši žrtvovali vse, do zadnje pare, da so jih dali študirati, vendar študija niso mogli vsled revščine dokončati, čeprav so se leta in leta s praznim želodcem ob slabi razsvetljavi, v najhujši zimi z lahno suknjico v nevarnosti za svoje zdravje, borili za boljše prihodnost. Klicali in vzpodbujali so jih k vztrajnosti, toda ali je bil kdo, ki bi jim bil materijelno priskočil na pomoč. Pa niso samo ti, koliko je mladine v najrazličnejših poklicih, ki bi bila zmožna nuditi človeštvu

mного več, ko bi bilo vsaj malo razumevanja zanje. Zato je nujno potrebno, ako hočemo vzgajati rod vreden naših prednikov, da pomagamo mladini do ciljev, ki se jih sama zastavi, ne pa, da ostaja še nadalje igračka usode.

DEKLETA IN ŽENE. — Če ste namenjene kupiti kožuho (Fur Coat) za drugo ali še za to zimo, vas opozarjam, da kupite istega kakor hitro vam je mogoče, radi gotovega vzroka, katerega ne morem tukaj omeniti. Ne recite pozneje, da vas nisem opozoril.

Sedaj je tudi najboljši čas, da si naročite fino spomladansko STERLING suknjo ali Suit direktno iz tovarne, če želite iste dobiti za VELIKONOČ. Ne pozabite, da so to vojni časi. — Vam se priporočam

BENNO B. LEUSTIG

1034 Addison Rd. — ENdicott 3426 ali ENdicott 2920

OGLAŠAJTE V
"ENAKOPRAVNOSTI"

SEZNAM

S KOM MORETE POMAGATI K ZMAGI

MASČOBE IN MASTNI ODPADKI
Prodajte vašemu mesarjuKOVINSKI ODPADKI
Povprašajte v vaši mestni dvoraniSHRANITE STARE CASOPISE
Pokličite PR. 6100 za odpremoKOSITRNE SKATLJICE
— Operite jih
— Strite jih
— Shranite jih
— Oddajte jih
na pristojna mesta za pobiranjePobiranje v Clevelandu:
na vzhodni strani:
prvo nedeljo v mesecu;
na zapadni strani:
tretjo nedeljo v mesecuLETNA DELNIŠKA SEJA S. D. D.
na 10814 Prince Ave.

Ker se je letna delniška seja 12. decembra t. l. izjalovila, razpisujemo podpisani drugo delniško sejo v

nedeljo, dne 9. januarja, 1944,

točno ob 2:30 uri popoldne v navadnih prostorih na

10814 Prince Ave.

Direktorij S. D. D. na 10814 Prince Ave.

Why butter won't melt in Africa

AS EVERYBODY KNOWS, butter will melt unless you keep it cool. And the African desert isn't cool.

Nevertheless, the Americans who are fighting there carry butter—and it doesn't melt.

It doesn't melt because it's fortified with a fat which has a high melting point. The result is a butter which can be packed in a can, like beans or beef, won't melt, and will keep indefinitely.

You might think our soldiers could get along without butter. They could. But—they don't have to! Butter is good for them—and Uncle Sam is seeing to it that American soldiers are the best-fed, best-equipped, best-cared-for soldiers in the world!

Of course, it takes money to do that. So much money that, to help pay the bill, every one of us must loan every dollar we can to Uncle Sam through War Bonds.

War Bonds are a swell investment. They pay you back \$4 for every \$3. Save part of every paycheck with U. S. War Bonds!

SILVESTROVO

v Slovenskem domu na Holmes Ave.

V PETEK, 31. DEC.

ob 8. uri zvečer

IGRA IZBOREN ORKESTER

RAZPIS LETNE DELNIŠKE SEJE

korporacije

SLOVENSKEGA DOMA NA HOLMES AVE.

ki se vrši

V NEDELJO 23. JAN. ob 1. uri popoldne

v prostorih korporacije.

To vabilo je smatrati za uradno vabilo

Za direktorij

Louis Jerkič, tajnik.

NAZNAŃILO — Delničarjem in
društvom-delničarjem

"Slovenskega delavskega doma"

15335 Waterloo Rd., Cleveland, Ohio

Redna letna delničarska seja Slov. del. doma se vrši v

petek, dne 28. januarja, 1944

Pričetek ob 8. uri zvečer.

Direktorij Slov. del. doma.

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 0583

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.

Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

COLLINWOODSKI GRAD:

452 East 152nd Street

Tel.: KENmore 3118

YOU'VE DONE YOUR BIT --- NOW DO YOUR BEST!

BOOST YOUR BOND BUYING THROUGH THE PAYROLL SAVINGS PLAN

This advertisement is a contribution to America's all-out war effort by ENAKOPRAVNOST

Besarabija in njeno prebivalstvo

Potem pa je bila Besarabija vrnjena zopet Rusiji in prav tako je morala Rumunija odstopiti tudi severno Bukovino, v kateri tvorijo Ukrajinci večino.

Razen Ukrajincev (katerih je 38 odstotkov) smatrajo Rusi za slovanski živelj tudi one Moldavce (tudi kakih 38 odstotkov), katere Romuni že od nekdaj smatrajo za del svoje rumunske etnične skupine. Da je to resnica, dokazuje dejstvo, da so sovjeti ob meji Besarabije že 1. 1926 ustanovili avtonomno moldavsko republiko v okviru ukrajinske sovjetske republike. Ta moldavska republika obsega 7.835 kv. km. in šteje čez 600.000 prebivalcev. Glavno mesto je Balta (od 1. 1928). Razumljivo je, da Rumunija ni nikoli hotela priznati te avtonomne moldavske republike v okviru sovjetskega saveza, ki je bila osnovana kot privlačna sila za Ukrajince in Moldavce v Besarabiji.

Sedaj nam preostane samo to, da utrdimo točnost ruske teze o poreklu etničnem sestavu in nacionalni zavesti tega naroda, ki prebiva v Besarabiji.

Številna slovanska imena gor, rek in mest so še danes dokaz nekdanje jakosti slovanskega življa v Moldavski, a da o Besarabiji niti ne govorimo. Danes niti ne negirajo, da je večina življa v Moldavi slovanskega porekla, a da so romunskega porekla prebivalci ozemlja ob

CAIRO, EGYPT—OWI Radiophoto—Shown at the historic meeting are (L to R front row) Generalissimo Chiang Kai-shek, Pres. Roosevelt, Prime Minister Churchill, Madam Chiang. Back row extreme left is Sir Andrew Cadogan, the next man unidentified, Anthony Eden talking with F. D. R., Ambassador Winant, next man unidentified, Dr. Wang Chang-Hui wearing glasses, R. G. Casey, Lord Killearn, next man unidentified, Averell Harriman, last man unidentified.

vlaški meji, katerim je poreklo še nejasno. Moldavci tatarskega porekla se naslanjajo na primorje, medtem ko so židje raztreseni po vsej deželi (okoli 250 do 300 tisoč duš.)

Rekli smo že, da so imeli Moldavci (v Moldavski, Bukovini in Besarabiji) staroslovansko bogoslužje. Jezik je bil v ogromni večini sestavljen od slovanskih besed, a za pisavo so vzeli rusko cirilico. Kakšna je bila njihova nacionalna zavest? To je danes težko ustanoviti. Toliko vemo, da so se sami strogo ločili — ne samo politično, temveč tudi kulturno — od svojih sosedov Vlahov. Oni so se sami nazivali Moldavci in pod tem imenom so razumeli ne samo po-

litični, temveč tudi etnični pojem — medtem ko so jih Rusi in Ukrajinci smatrali za del istega naroda, ki se je takrat imenoval "Haliči" (Galičani) torej so jih smatrali za del velikega ukrajinskega naroda, a Besarabijo in Moldavsko za del in nadaljevanje tiste geografske enice, ki nam je poznana kot Ukrajina.

Po vsemu temu se moremo zamisliti, kako je svoječasnno prišlo do unifikacije Vlaške in Moldavske v političnem in etničnem pravcu, kako je od dveh narodnih teritorijev in dveh narodnih edinic nastala ena politična in etnično-kulturna skupina. Vse to spominja — po pisarnju ruskih etnologov — na isto-

vrstne napore za ustvaritev edinstvenega češko-slovanskega naroda in enotnega jugoslovanskega naroda. Kdo je imel toliki interes za ustvaritev romanskega naroda v dolnjem Podonavju?

V prvi vrsti so igrali veliko vlogo imperialistični momenti tedanje carske Rusije, ki so posebno oživeli za časa carice Katarine, v katere dobo spada tudi začetek propadanja otomanskega cesarstva, začetek epohe "bolnika na Bosporu".

Pravoslavna Rusija je uprla svoj pogled na Carigrad in je bila v tem podprta od bogatih carigradskih fanariotov, ki so v Vlaški in Moldavski izvrševali posebno misijo pravoslavlja. Rusija je imela na svoji strani že prebivalstvo Besarabije, Moldavije in Bolgarije ter je bilo treba tedaj pridobiti še prebivalstvo Vlaške, ki do takrat — zaradi vpliva zapada — ni poka- zovalo preveč smisla za ruske zamisli.

Fanariotski knezi v Moldaviji in Vlaški so, z izkoriščanjem pravoslavlja Vlahov in Moldavcev znali na več način nihanje med grškim in ruskim pravoslavljem ter oba naroda približati v tem pravcu. Vzponedno s tem se je pristopilo k delu za politično in kulturno unifikacijo. Zaradi svojih imperialističnih poželjnih je caristična Rusija žrtvovala slovansko Moldavcev ter tako pristala na formiranje edinstvenega romunskega naroda kot zadnjega še živečega ostanka vzhodno-rimskega cesarstva, ki naj bi nekoč vstalo v senci ruskega carskega orla. Turčija je prekasno opazila to delovanje fanariotov.

Ko je dopustila, da obe kneževini volijo zopet svoje "gospodarje" iz vrst domačih bojarov, je že bila propaganda za romunizacijo Moldavije v polnem teku. Kljub temu pa je bila Rusija toliko previdna, da je ločila Besarabijo in jo pridellila sebi ter je tako vsaj svoje Ukrajince obvarovala te romunizacije.

Mleko poleti

Mleko je eno najpopolnejših in najcenejših živil. Vsebuje vse potrebne redilne snovi v prebavljivi in ugodni sestavi. Na žalost pa ima v toplih dneh to slabo lastnost, da se rado pokvari.

Zato mu je treba v poletnem času posvečati precej pažnje. Zavreti ga moramo takoj in najbolje je, da ga potem zlijemo v vrč iz neprosojne kamnine, ki ga postavimo na hladno in pokrijemo šele tedaj, ko se mleko ohladi.

V mnogih gospodinjstvih pa je le težko dobiti kakšen prav hladen prostor. V tem primeru si pomagamo na ta način, da mleko, ki smo ga dobili in zavreli predpoldne, zvečer še enkrat prevremo v čistem loncu. Šramba za mleko naj bo temna, ker pospešuje svetloba razmnoževanje mlečnih bakterij.

SREČNO NOVO LETO STEEL IMPROVEMENT and FORGE CO.

Pričnite novo leto PRAVILNO —
na PRAVILNEM delu
Ako sedaj ne delate —
pridite in se pogovorite z nami!
970 East 64th St.

Napačno je hraniti mleko v stekleni posodi.

Se nekoliko besed o mlečni koži. Mnogi je ne marajo, je pa popolnoma pogrešno, če jo snemajo zato, da jo mečejo stran. V koži je namreč, če ne gre drugače, vsaj za pripravo masla. Mleko precedimo in kožo, ki nam ostane, shranimo na hladnem v lončku. Ko se je nekaj nabere, jo stepemo s stepalnikom. Tako dobimo večji ali manjši kos belega masla, ki ima sicer malo kisel okus, a se da izvrstno uporabiti za dušenje zelenjave in pečenke.

Anekdota

Pred svetovno vojno so nekoč pri Helgolandu izvajali velika potapljaška dela. Nekega dne je prišel tja cesar Viljem II. Cesar si je ogledel potek potapljaških del in se je nato začel pogovarjati z vodjo potapljačev.

"No, ljubi moj," je vprašal cesar, "povejte mi, koliko zaslužite letno s svojim potapljanjem?"

"To je različno!" je dejal potapljač. Pri posebno velikih in nevarnih delih, pri katerih potrebujem množico svojih ljudi, pridem na leto do 30.000 mark."

"Cesar se je začudil: "Vi pa zaslužite več, kakor moj prosvetni minister!"

Potapljač se je nasmehnil: "Da, veličanstvo, ampak vaš minister se ne potaplja."

CLEVELAND ORCHESTRA
Eric Leinsdorf, dirigent
SEVERANCE četrtak, 30. dec., 8.30
DVORANA sobota, 1. jan., 8.30
CARNIVAL PROGRAM
v Severance dvorani CE. 7300

Mali oglasi

Pridite in oglejte si
našo zalogo novih spomladanskih zastorov in "draperies."
PARKWOOD HOME FURNISHINGS
7110 St. Clair Ave.
Odperto ob večerih

V najem

se odda poštenemu fantu čedno prednjo sobo s prostim vhodom. Gorkota na "water system." Za podrobnosti pokličite EN. 1215.

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 E. 61 St.
6122 St. Clair Ave.
HE 2730

Za delavce

ZMOŽNI MOŽJE IN ŽENE

PREKLADANJE MATERIALA ZA TRUKERJE

Delo znotraj ali zunaj

Dobra plača od ure

Dovolj je če imate prvi papir

THE CLEVELAND TRACTOR CO.

19300 Euclid Ave.

Mali oglasi

V najem

se odda stanovanje s 5 modernimi sobami in gorko vodo; \$30 mesečno. Poizve se pri ANTON RIBARIČ, 9114 St. Clair Ave., spodaj.

Prazni domovi

5 sob bungalow v Euclidu, lota 75x150. Mnogo sadnih dreves. \$3,700.

Hiša za eno družino, 6 sob, od St. Clair Ave., blizu Graphite Bronze tovarne, \$5,500.

Hiša za 2 družini, od St. Clair Ave., blizu Graphite Bronze tovarne. Cena \$5,500.

Imamo tudi več farm naprodaj. Zglasite se za podrobnosti pri

KNIFIC REALTY

18603 ST. CLAIR AVE.
IV. 7540 ali KE. 0288

CE POTREBUJETE
novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave.
CH. 8376-8377
Ob večerih: ME. 4767

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Zakrajsek Funeral Home, Inc.,

6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

Farmers Poultry Market
Vogel SUPERIOR in E. 43rd St.
KOKOSI, RACE, GOSKE,
PURMANI IN JAJCA
Prodajamo na debelo za ohrate in priredbe.

OGLAŠAJTE V —
"ENAKOPRAVNOSTI"

Za delavce

MOŠKE IN ŽENSKÉ

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zj. šest večerov na teden

DOWNTOWN:

750 Huron Rd. ali
700 Prospect Ave.
PLAČA \$31.20 NA TEDEN

Delni čas:
1588 Wayne Rd., Rocky River
Tri ure dnevno, 6 dni na teden
PLAČA \$9.90 NA TEDEN

Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne prijavljajte

EMPLOYMENT OFFICE

ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevno razen ob nedeljah

Izkazilo državljanstva se zahteva

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

700 Prospect Ave. Soba 901

Hotel Statler

potrebuje moške
LICENCIRANE KURJACE
BARVARJA
HIŠNIKA
OPERATORJA STROJA ZA POMIVANJE POSODE
PERILNICO
potrebuje ŽENSKÉ za:
OPERATORICO STROJA ZA POMIVANJE POSODE
PRI PECIVU
POMOČNICO KUHARICI
Tedenska plača, obedi, uniforme, odvisno od dela.
Zglasite se v ozadju Hotela, E. 12 St.
Personnel Office, soba 335, med 9-5 pop.

V ČETRTEK SAMO — OD 10. ZJ. DO 5:30 POP.

THE MAY CO'S

Koncem meseca razprodaje

Svetilke

TOLE NAMIZNA SVETILKA, iz kovine, samo ena; preje \$75, sedaj **\$40**
CRYSTAL NAMIZNA SVETILKA, kompletno s senčnikom; samo ena, preje \$45, sedaj **\$25**
FINA NAMIZNA SVETILKA, kompletno s senčnikom; samo 23, preje 19.98, sedaj **12.98**
SKUPINA NAMIZNIH SVETILK, kompletno s senčnikom; preje 14.98, sedaj **9.98**
SAMO ENA TE VRSTE KADILNIH STOJAL, 19 1/4 do 1/2 manj znižani za prodajo
HORSE NAMIZNE SVETILKE, samo 2, preje 19.98, sedaj **12.98**
SAMO ENA TE VRSTE NAMIZNE SVETILKE, samo 21 (kot so) znižane za **1/2 ceno**
THE MAY CO. . . . PETO NADSTROPJE

Daytime obleke

49 BOLIŠIH OBLEK; spun-rayon, rayon flanel, velveteen, corduroy; mere 12 do 20; 16½ do 24½; preje 8.75 in 10.95; za razprodaje **5.99**
100 TAILORED OBLEK; vzorec enega ali dveh komadov, rayon-gabardine; pavadno ali print crepe blago; preje 6.95 in 7.95 **4.99**
91 OBLEK; spun rayon, gaba dnev, covert, "tailored coat in shirtwaist" stili; mere 12 do 20, 16½ do 24½; preje 6.50 **3.99**

THE MAY CO. . . . TRETJE NADSTROPJE

COSTUME JEWELRY

49c

preje \$1

Zaponke, clips, zavrtnice, zapestnice; iz kovine, plastike, lesa in kompozicije.
THE MAY CO. . . . PRITLICE

Pisalne potrebščine

SET TOM THUMB CVETLIČNIH LONČKOV, sestojč iz petih živo-barvnih lončkov in lončkov; preje 59c **39c**

USJENI OKVIRI ZA SLIKE, posamič in dvojni, v mnogih velikostih **97c do 3.95**

SAMOPojNA PERESA, popularni vzorci; stili za moške in ženske, izbira barv **69c**

THE MAY CO. . . . PRITLICE

KNJIŽNIČNIH IZBER

29c vsaka

ČISTKA 2750 RABLJENIH

Obširna zaloga književnih izber, vključevši knjig cirkularne knjižnice, novel, misterij, pustolovčin, itd.
THE MAY CO. . . . ČETIRTO NADSTROPJE

Skupina ženskih klobukov

Vzeti iz našega posebnega salona ter znižani za čisto na

1/2 ceno

Preje 7.50 do 18.50
sedaj po 3.75 do 9.25

Berets, poms, turbans, bonneti, calots, pill-boxes, brims . . . vsakovrstni privlačni stili . . . v vseh merah. Iz felt, in velour blaga, v črni, rjavi in drugih barvah.

MILLINERY SALON...TRETJE NAD.

Posoda iz porcelana in stekla

32 KOMADOV DINNER SERVICE ZA 6, modri ali rdeči cvetlični rob; preje 5.95...
ZALOGA STEMWARE, Goblets, Sherbets, Cordials, kozarci, iz stekla vzorci, sedaj po **1/2 ceni ali manj**
COLONIAL KOZARCI, iz čiste kristala, preje 1.00 ducat, sedaj **79c**
KOMADI ZA DARILA: Book Ends, figure, skodelice, vaze, ogledala, nekoliko preleznana, **1/2 ceno ali manj** znižana na
THE MAY CO. . . . PETO NADSTROPJE

ROSEVILLE & WELLER LONČENA POSODA

ZNIZANA ZA

1/2 cene

Preje \$1 do \$3

sedaj 50c do 1.50

Običajne barve in Foxglove vzorci. Izbira podstavk, skodelic, vaz, jardineres, cornucopias in drugih praktičnih predmetov. Mnogo izmed njih je le po en enak komad.

THE MAY CO. . . . PETO NADSTROPJE

Oprava za deco

OBLEKE ZA DECO, velika izbira nekoliko zaprašenih oblek, ki se lepo pero, izvrstno blago, preje 5.95 do 7.95 **3.95 do 5.95**

FELT IGRAČE priljubljenih karakterjev in živali; preje 1.75 **1.49**
ČEPICE, KLOBUKI, izbira raznih vzorcev nekoliko zaprašenih predmetov; preje 2.00 do 3.50 **1.00 do 2.25**

THE MAY CO. . . . DRUGO NAD.